

Звук "С"

Правильна артикуляція звука «с»: губи посміхаються, кінчик язика за нижніми зубами, струмінь повітря холодний, направлений вниз.

Автоматизація звука «С»

■ в словах:

сад, сама, сало, санки, сапка, оса, коса, вуса, роса, ковбаса, краса, самокат, салат, самовар, салют, сандалі, село, веселка, карусель, серветка, середя, гусеня, серпень, син, сито, оси, сірники, синій, коси, носи, велосипед, сила, Василь, гуси, сон, сом, Соня, сода, високий, пісок, сова, сокира, солома, совок, сокіл, соловей, собака, сорока, м'ясо, квасоля, сопілка, сум, суп, сумка, посуд, сухарі, субота, супутник, ласун, соус, ніс, ліс, квас, квасоля, ананас, колос, абрикос, матрос, голос, лотос, автобус, фікус, агрус, парус, вус, овес, лис, рис, сніг, сніп, скеля, маска, скакалка, склянка, сковорода, скатертина, слово, слон, масло, слова, слива, весло, слабкий, смак, сміливий, сметана, співак, спасибі, стіл, стадіон, ластівка, міст, капуста, місто, лист, танкіст, кислий, космонавт, пластилін, свисток, свист, свято, смородина, сосна, паста, сестра, пілосос, тісто, гуска, Москва, сосиски, снігур, крісло, светр, айстри, свиня, спати, сміття.

■ в чистомовках:

Сар, сар, сар – кипить самовар.
Сат, сат, сат – я люблю салат.
Сан, сан, сан – у мене сарафан.
Сик, сик, сик – у саду садівник.
Сат, сат, сат – їде самокат.
Сака, сака, сака – іде собака.
Сока, сока, сока – летить сорока.
Со, со, со – біля дороги село.
Оса, оса, оса – смачна ковбаса.
Сук, сук, сук – у норі борсук.
Сед, сед, сед – новий велосипед.
Оси, осі, осі – летять осі.
Сос, сос, сос – новий пілосос.
Сос, сос, сос – я їв абрикос.
Оск, оск, оск – газетний кіоск.
Ось, ось, ось – у лісі бігає лось.

в реченні:

Соня поливає капусту. Оксана помила посуд.
Тарас грається в саду. На ставку плавають гуси.
Леся посолила суп. Світлана співає веселу пісню.
Мати дала Василю сніданок. Колгоспники скошили овес.
Собака своїх не кусає. В саду солодкі абрикоси.
Восени з дерев опадає листя. Солому склали в скирти.
В лісі ростуть сосни. Москва – столиця Росії.
На сосні сидить синичка. На столі стоїть сільниця, у сільниці сіль.
Лис у лісі заховався. Роса росить босі ноги.
У сітку попався сьомий карась. У лісі на суку сидить сіра сова.
Уся сім'я сіла за стіл. Сіно їсть віслюк.

в приказках та прислів'ях:

Хто тебе остерігає, той клопоту не має.
Гостре слово коле сердечко.
Не пхай свого носа до чужого проса.
Спершу треба розсудити, а тоді робити.
Поспішити – людей насмішити.
Готуй сани влітку, а воза взимку.
Був би сад, а солов'ї прилетять.
Своя хата – своя правда.
Слово чемне кожному приємне.
Слухай сто разів, а говори раз.
Слово, як стріла, вилетить не спіймаєш.
Ласкаве слово – спокою запорука.
Робота спільна – як пісня весела.
Який Сава – така й слава.
Добре діло роби сміло.

в скоромовках:

Хитру сороку спіймати морока, а на сорок сорок – сорок морок.
Семен несе сумку з ананасами.
Ми носили воду в ситі, та дерева не політі.
Воду в ситі не носити, саду ситом не полоти.
Принеси, синку, синьку, підсинить мама косинку,
Підсинить собі сорочку – принеси синьку, синочку.
Коса косить – бруса просить. Косар Герасим погострив – клин скосив.
На столику – сайка, під столиком – лайка. Чи буде лайка їсти ту сайку?
Слон синка свого купає, сарна з лісу виглядає.
Укусила пса в самий ніс оса, хотілось псу з'їсти осу.
Русі вуса у вівса, вуса – вся краса вівса.
Босий косар сіно косить, босі ноги роса росить.

 у віршах:

«Весна»

Радіє все, співає все –
весна іде, тепло несе.

«Сонечка умита »

Задивилось сонечко
на маленьку Сонечку,
Сонечка умита, чисті черевички,
у косичках стрічки.
Усміхнулось сонечко до малої Сонечки.

Ой болить у мене зуб,
він не хоче їсти суп.
А як дати йому сметани,
вмить боліти перестане.

В ямі не спиться вусатому сому.
Сому вусатому сумно самому.

«Сама»

Борошно візьму сама, тісто вимішу сама.
Ви мовчіть, мене не вчіть, я сама, сама, сама.
Я пиріг спекла сама, запросила всіх сама.
Гості встали і сказали: «Таню їж його сама».
Я й не стала куштувати, мерщій вибігла із хати
та й упала на траву і сама собі реву.

«Прощальна пісенька»

Співає, ластівка, співає,
вона у вирій відлітає,
вона на гілці спочиває,
прощальну пісеньку співає.

«Морквина»

У морквини є крім кіс
дуже довгий хитрий ніс,
саме ним вона сумлінно
добуває вітаміни.

«Санчата»

Стоять під снігом сосни сонно.
Сидять на соснах снігурі.
Санчата на ставок з розгону
скотились весело з гори.

«Сорока»

Прилетіла сорока до білки:
«Ти зроби мені білко, сопілку.
На сопілці я вчитимусь грати,
по дворах перестану гасати».

«Соловей»

Соловей, соловей
прилетів до дверей.
Сядь до мене на поріг,
я спекла тобі пиріг.

У касирки Тасі є квитки у касі:
білі, голубенькі, довгі та вузенькі.
У касирки Тасі є квитки в запасі
до станції Барвистої, до станції Любимої
вона усім випикує, нікого не затримує.

На городі густо виросла капуста:
сто листків, сто хустин
у рясних капустин.

Старий-старий дід Усай
годує онуку Саньку:
- На, кусай, кусай, кусай
сайку, сайку, сайку!

«Параска прасує»

У Параски гарна праска,
попрасує все Параска:
сукні синії – лялькам,
а нові хустинки – нам.

«Лосеня»

Снігу в полі, снігу в лісі
скрізь насипала зима.
Ані їсти, ані пити
лосеняткові нема.

«Совенята»

Поглянь на сірих совенят:
вони тихесенько сидять,
коли не сплять – вони їдять,
коли їдять – вони не сплять.

«Гусенята й гуска»

У ставку гуськом стоять
гусенята й гуска.
Гусенята плюскотять,
гуска носом плюска.

«Сопілка»

Ой у полі, у овсі співа перепілка,
а на горі, на високій виграє сопілка.
Синьоокеє хлоп'ятко ягняток пасе,
голос славної сопілки по лісу несе.

«Старий садівник»

Садить садівник молодий садок,
сивий садівник – він уже дідок.
Певно, сто садів посадив за вік...
Скільки дав плодів людям садівник!

Осипаються клени,
листя з дуба летить...
Лиш ялина зелена
гордовито стоїть.

Сіяв – віяв дід Мусій, вуса, вії у вівсі.
Сіяв – віяв, висівав, висіваючи, співав:
- Сію, вію, висіваю, висіваючи, співаю.

«Срібні дерева»

Срібні дерева – срібне гілля.
Сріблом пухнастим вкрита земля.
Срібний-пресрібний ліс приберіг
для яблуньки срібної срібний горіх.

«Світає...»

Дивлюсь, аж світає, край неба палає.
Соловейко в темнім гаї сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє, степи, лани мріють.
Між ярами над ставами верби зеленіють.
Сади рясні похилились, тополі по волі
Стоять собі, мов сторожа, розмовляють з полем.

в тексті:

Дбайливий тато

На свято тато подарував дітям подарунки. Сані подарував санки, Софії – нову сукню, Соні – синій сарафан. Мамі подарував сумку.

А діти подарували татові свої малюнки.

Сава сидить біля ставка. Біля ставка ростуть сосни, поруч посіяний овес. На соснах сидять сови та сороки. У ставку плавають гуси. Сава пасе коней. Вони їдять овес.

День блакитної весни

Ранньої весни, коли проліски тільки-тільки пробивають ковдру старого листя, входимо ми з Оленкою до лісу. Спостерігаємо, як подекуди розкидані великі зелені п'ятаки копитнику. Він і під снігом зеленів, і нині намагається зачерпнути світло та вологу.

Темною зеленню густо стелиться барвінок. Міцно тримаються одна одної стеблини. Торкаємо одну стеблину, а все товариство обзивається:

- О, це ви нас турбуєте? Ми давно не спимо. Ах, на сонці так добре!
- Грійтеся-грійтеся, - всміхається Оленка.

Пролунав дзвінкий короткий спів. То синиця, мов скрипаль струни, пробувала голос і збиралася вітати новий день блакитної весни.